

NMa-Agenda

2010 | 2011

NMa-Agenda 2010|2011

Nederlandse Mededingingsautoriteit
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Inhoud

1	Voorwoord	7
2	Aandachtsvelden	11
3	Keuze van de aandachtsvelden	27
4	Uitwisseling van kennis en informatie	31
5	Mededelingen	37

Mededinging draagt bij aan
het herstel van de economie

1 Voorwoord

Crisis en herstel

‘Markten laten werken’ is de missie van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa). In tijden van crisis draagt mededinging bij aan het herstel van de economie. Het zorgt immers voor robuuste, innovatieve ondernemingen die zijn opgewassen tegen zware tijden en internationale concurrentie. Gezonde concurrentie leidt tot dynamische markten die de afgelopen decennia hebben bijgedragen aan de groei van de economie en de toename van de consumentenwelvaart. Goed toezicht bevordert zo de toekomstige welvaart én het economisch welzijn van de consument.

Crisis geen vrijbrief

Onzekerheid over de economische ontwikkelingen leidt vaak tot de vraag aan overheden om concurrentie (tijdelijk) te beperken, staatshulp te bieden, of om interventies te doen die op de korte termijn de effecten van de crisis verzachten. Dit kan de concurrentie op langere termijn verstoren. Daarnaast kunnen onder-

nemingen in tijden van crisis in de verleiding komen om door middel van prijsafspraken de onzekerheid te verminderen. De crisis mag geen vrijbrief vormen om een situatie te creëren die op de lange termijn nadelig is voor de Nederlandse economie. De geschiedenis heeft ons geleerd dat concurrentiebeperkende maatregelen juist kunnen leiden tot een langzamer herstel en blijvende marktverstoringen. Dat neemt niet weg dat de NMa oog heeft voor specifieke problemen als gevolg van de crisis. Een mededingingsautoriteit heeft niet alleen de instrumenten om bij te dragen aan de doelstellingen van het mededingingsbeleid, maar ook de mogelijkheden om overheden te adviseren bij het efficiënt vormgeven van economische herstelmaatregelen. Een toezichthouder heeft daarnaast de taak om richting te geven aan ondernemingen die zoeken naar toegestane mogelijkheden om de situatie het hoofd te bieden. De NMa streeft ernaar om in dergelijke gevallen meer en sneller duidelijkheid te geven.

Publieke belangen

De roep uit de samenleving om stevig toezicht neemt toe. In dat verband vraagt de maatschappij van de overheid bescherming van een aantal waarden op de markt,

zoals kwaliteit en duurzaamheid. Deze roep zal de komende jaren in kracht toenemen. De NMa beseft terdege dat publieke belangen in sommige markten een essentiële rol spelen en kan daar rekening mee houden. De NMa bekijkt altijd kritisch welke belangen spelen en neemt een beslissing die de markt optimaal laat werken. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de balans tussen betaalbaarheid, betrouwbaarheid én duurzaamheid in de energiesector in het oog te houden. Dit blijkt ook uit de beslissingspraktijk ten aanzien van zorgconcentraties, waarbij de publieke belangen in de afweging betrokken worden. Belangen zoals duurzaamheid kunnen ook bij een mogelijk mededingingsbeperkende afspraak doorslaggevend zijn, mits de afspraak voordelen oplevert voor de consument, niet verder gaat dan noodzakelijk is en voldoende concurrentie overlaat.

Vanuit de overtuiging dat mededinging bijdraagt aan het herstel van de economie zal de NMa haar toezicht onverminderd krachtig blijven uitvoeren. De NMa heeft de wens en het vertrouwen dat zij samen met politiek, bedrijfsleven en consumenten ook gedurende de komende twee jaar markten zal laten werken.

Ontwikkelingen in sectoren
beïnvloeden de prioriteiten

2 Aandachtsvelden

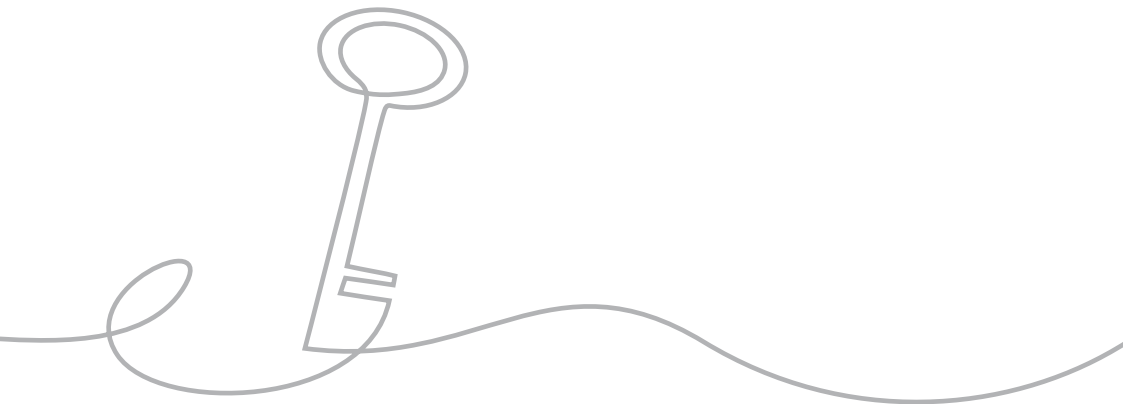
Corrigeren en voorwaarden scheppen

De NMa beschikt over een breed palet aan instrumenten waarmee zij zowel corrigerend als voorwaardenscheppend kan optreden in de markt. De NMa verwacht de komende jaren handhavend op te treden op het gebied van kartels, economische machtspositie en concentraties in de sectoren **verwerkende industrie, financiële en zakelijke dienstverlening** en **zorg**. De NMa noemt niet alle (deel)sectoren die zij verwacht te onderzoeken. Optreden in andere sectoren is niet uitgesloten. Het verrassingseffect is immers een wezenlijk onderdeel van een handhavingstrategie. Met betrekking tot de sectoren energie en vervoer vermeldt de tekst vier prioriteiten binnen de regulerende en toezichthoudende taken van de NMa op die markten: **het investeringsklimaat voor energienetten, informatievoorziening aan consumenten, de integratie van groothandelsmarkten en het ontwikkelen van het toezicht op de vervoermarkten.**

Verwerkende industrie: klassiek risico

De verwerkende industrie is een veelomvattend onderdeel van de economie. Enkele deelmarkten komen in de economische detectie naar voren als risicogebieden. Diverse markten kenmerken zich door een hoge concentratiegraad en homogene producten. Dat zijn twee factoren die duiden op een verhoogd risico op mededingingsbeperkende overtredingen. Onderzoeken in binnen- en buitenland wijzen uit dat daar 'klassieke kartels' te vinden zijn. In het verleden heeft de NMa al enkele overtredingen vastgesteld, waaronder kartels in betonproducten en zwembadchloor. De Europese Commissie kwam kartels op het spoor met betrekking tot chemie, textiel en bitumen. Het belang van de verwerkende industrie is groot, omdat een kartel op dit niveau direct invloed heeft op de prijsvorming van andere (consumenten)producten.

Ook internationaal is er veel aandacht voor deze sector. Mede op basis van economische analyses en enkele clementieverzoeken zijn door de NMa onderzoeken gestart, waarvan sommige zich in een vergevorderd stadium bevinden. Een voorbeeld hiervan is een onderzoek naar ondernemingen in de voedselverwerkende industrie.

Financiële en zakelijke dienstverlening: sleutelrol in de economie

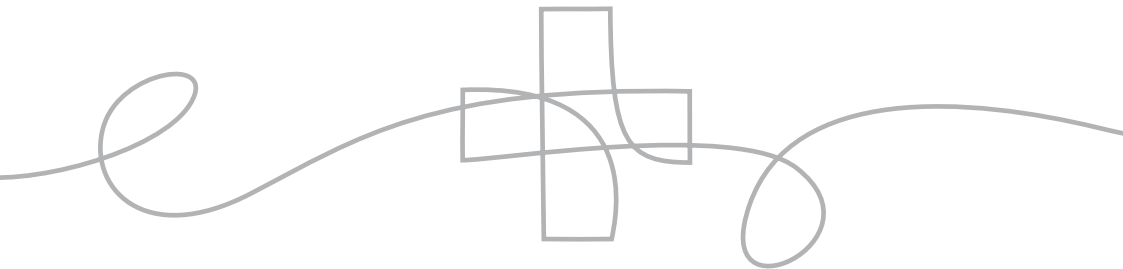
De financiële dienstverlening blijft een prioriteit. De NMa besteedt extra aandacht aan samenwerkingsverbanden in zowel de bancaire als de verzekeringssector. Daarbij zal worden gekeken in hoeverre deze samenwerking verder gaat dan is toegestaan en schadelijk kan zijn voor met name kleinere ondernemingen

en consumenten. Tevens zal onderzoek worden gedaan naar productkoppeling bij diensten aan het MKB. Daarnaast zal de NMa net als voorgaande jaren de ontwikkelingen en de tarieven op het gebied van betalingsverkeer kritisch volgen. De NMa werkt samen met de sectorspecifieke toezichthouders op de financiële markten, de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB).

Ondernemingen die voornamelijk diensten leveren aan bedrijven behoren tot de zakelijke dienstverlening. Zij spelen een sleutelrol in de Nederlandse economie qua omvang en dynamiek. Zakelijke dienstverlening speelt een grote rol bij productiviteitsverbetering van andere (klant)bedrijven. De NMa richt haar aandacht op deze sector omdat er de afgelopen jaren relatief weinig innovatie-inspanningen zichtbaar zijn en de arbeidsproductiviteit slechts licht groeit. Tevens stijgt de concentratiegraad in verschillende deelsectoren. Op basis van tips en signalen bestaat het vermoeden dat er in deze sector mededingingsbeperkende afspraken worden gemaakt. In bepaalde deelsectoren bestaat nog weinig kennis van de spelregels van mededinging. Het optreden van de NMa kan daar richting geven naar meer concurrentie door voorlichting te geven

over samenwerkingsvormen en afspraken die wel en niet zijn toegestaan. Tegelijkertijd zal de NMa wijzen op de risico's die bedrijven nemen als ze zich niet aan de mededingingsregels houden.

De NMa ontvangt veel tips en signalen over de vastgoedsector. Zij gaat daarom structureel toezicht houden en ontwikkelingen in deze markt nauwlettend observeren. Door de omvang, de groeiende complexiteit en het gebrek aan transparantie is de vastgoedsector kwetsbaar voor overtredingen. Het betreft hier zowel mededingingsrechtelijke overtredingen als gedrag dat op grond van het Wetboek van Strafrecht kan worden bestraft. De NMa sluit hiermee aan bij initiatieven vanuit de overheid om overtredingen in de vastgoedsector harder aan te pakken en zoekt dan ook samenwerking met andere opsporingsdiensten en toezichthouders om overtredingen effectief aan te kunnen pakken.

Handhavend optreden in de zorg

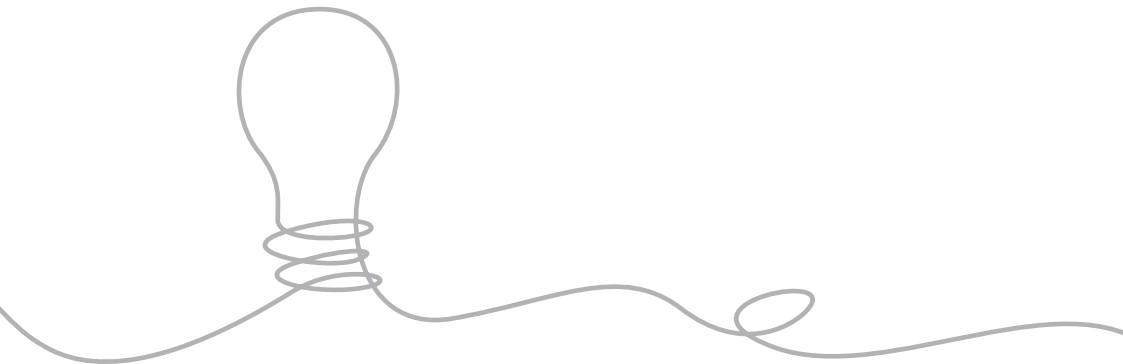
Hervormingen in delen van de zorg hebben ervoor gezorgd dat er in steeds meer sectoren ruimte is voor (gereguleerde) concurrentie. Het doel van dit overheidsbeleid is hogere kwaliteit, meer keuzevrijheid en betere beheersbaarheid van de kosten. Dit vraagt van de NMa een open blik ten aanzien van vraagstukken rondom concurrentie en kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg.

Door de voorlichting van de NMa zijn veel deelsectoren inmiddels op de hoogte van de mededingingsregels. Onder meer met behulp van de Richtsnoeren voor de zorg wil de NMa zoveel mogelijk duidelijkheid geven over wat er wel en niet kan, bijvoorbeeld met betrekking tot multidisciplinaire ketenzorg voor mensen met een chronische ziekte. In meerdere sectoren werken zorgverleners samen om de kwaliteit van zorg te verbeteren. De NMa onderschrijft het belang daarvan zonder meer en ziet erop toe dat de mogelijkheden van de consument om voor kwaliteit te kiezen niet worden bedreigd door mededingingsbeperkingen.

In de periode 2010–2011 richt de aandacht zich op verscheidene deelsectoren van de zorg, zoals thuiszorg, de ziekenhuissector, farmacie en de zorgverzekeringmarkt. De NMa verwacht dat de thuiszorgsector belangrijke stappen voorwaarts zal maken om te voldoen aan de mededingingsregels. Waar nodig zal de NMa dit ondersteunen, maar ook zal de NMa de voortgang kritisch monitoren en zonodig optreden. Het aantal samenwerkingsverbanden tussen ziekenhuizen neemt toe. De NMa houdt de komende jaren scherp in de gaten of deze samenwerkingsverbanden de mededinging niet ongewenst beperken. Ook zal zij zich verder

verdiepen in de farmaceutische sector. Het recent gepubliceerde sectoronderzoek van de Europese Commissie is daarbij een belangrijke bron van kennis.

De blik is tevens gericht op de zorgverzekeraars. De laatste jaren heeft de NMa, onder meer door rondetafelgesprekken in de sector, veel aandacht besteed aan de relatie tussen zorgverzekeraars en individuele zorgaanbieders bij de contractonderhandelingen. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat inkoopmacht in beginsel geen mededingingsrechtelijk probleem oplevert, zolang er op de zorgverzekeringsmarkt voldoende concurrentie tussen zorgverzekeraars bestaat waar verzekerden van profiteren. De NMa zal er op toezien dat de concurrentie op de zorgverzekeringsmarkt niet wordt beperkt door collectief mededingingsbeperkend gedrag van zorgverzekeraars.

Prioriteiten binnen de energie- en vervoermarkten

Prioriteiten stellen binnen de toezichtstaken in de energie- en vervoermarkten vergt aansluiting bij de stand van zaken in de betreffende sector. Voor de energiemarkt geldt dat belangrijke ontwikkelingen in technologie, duurzame energie en verdergaande internationalisering gevolgen hebben voor het toezicht dat de markt nodig heeft. De ontwikkelingen in de vervoermarkten zijn net zo divers en verschillen per segment. Bovendien is de vervoerwetgeving zelf in ontwikkeling.

Investeringsklimaat energienetten

Monopolisten in de energiemarkten moeten efficiënt werken; dan kan energie betaalbaar blijven voor de consument. De NMa geeft daarom efficiencyprikkels en stelt maximumtarieven vast die netbeheerders in rekening mogen brengen bij hun afnemers. Daarbij is het voor een betaalbare, betrouwbare én duurzame energievoorziening wel noodzakelijk dat er ruimte is om investeringen te doen. Er zal bijvoorbeeld geïnvesteerd moeten worden in grensoverschrijdende transmissiecapaciteit, decentrale opwekking van energie en slimme meters. Om investeringen te kunnen doen is het cruciaal dat de netbeheerders financieel gezond zijn. De komende jaren streeft de NMa in het toezicht op de netwerken naar een optimale balans tussen de belangen van afnemers en producenten.

Toegankelijke en bruikbare informatie voor energieconsumenten

Voor een goed werkende markt is het van belang dat consumenten toegang hebben tot overzichtelijke informatie die hun in staat stelt gefundeerde keuzes te maken. De NMa zorgt er in de periode 2010–2011 voor dat de informatievoorziening toegankelijker en beter wordt. Het gaat dan vooral om informatie

die overzichtelijker is en beter aan de wensen van de gemiddelde consument voldoet. Dit gebeurt bijvoorbeeld door te controleren of bedrijven zich houden aan de Richtlijn informatieverstrekking en door via ConsuWijzer informatie te verstrekken. De NMa werkt op dit vlak nauw samen met de Consumentenautoriteit (CA), die onder meer toezicht houdt op eerlijke en betrouwbare werving van klanten. De wijze waarop klanten worden behandeld, behoudt aandacht, omdat dit het fundament vormt voor het vertrouwen in de energiemarkt bij zowel de consument als de politiek.

Integratie van groothandelsmarkten

De goede werking van de energiemarkt is voor een belangrijk deel afhankelijk van de groothandelsmarkt. Immers, hoe meer voordeel de energieleveranciers kunnen behalen door concurrentie op de groothandelsmarkt, hoe meer voordeel zij aan hun afnemers kunnen doorgeven. In de periode 2010–2011 stimuleert de NMa de marktwerking door toezicht te houden op energiebeurzen, financiële prikkels te geven, belemmeringen voor de werking van de markt in kaart te brengen en (nieuwe) wetgeving uit te voeren die gericht is op de ontwikkeling van

de markt. Deze markt wordt tevens onderzocht vanuit de gedachte dat corrigerend optreden op grond van de Mededingingswet wellicht noodzakelijk is.

Voor de werking van de groothandelsmarkten is het eveneens van belang dat de Nederlandse markt gekoppeld is aan de omringende landen. Hierdoor heeft de consument meer keuze voor goedkope of duurzame energie. Bovendien zorgt het voor meer leveringszekerheid. De NMa blijft zich daarom inspannen voor de totstandkoming van een Noordwest-Europese energiemarkt, bijvoorbeeld door het stimuleren van internationale handelsplaatsen en door te onderzoeken of het mogelijk is om ongebruikte capaciteit voor de markt beschikbaar te maken.

Toezicht in ontwikkeling op vervoermarkten

Het toezicht op de vervoermarkten is nog jong en in ontwikkeling. De NMa richt zich de komende twee jaar vooral op het ondersteunen van de wetgever in het verder vormgeven van effectieve wetgeving en toezicht. De komende periode zijn de evaluatie van de Wet luchtvaart en de Spoorwegwet actueel. Ook besteedt

de NMa speciale aandacht aan de (internationale) spoormarkt. Het ontstaan van corridors – internationale treintrajecten – voor ongestoord goederenvervoer is voor de Nederlandse economie bijvoorbeeld van groot belang. Dit is niet mogelijk zonder verdergaande samenwerking tussen de toezichthouders in de verschillende landen. Het loodswezen is een ander belangrijk terrein van toezicht in ontwikkeling, waarbij veel tijd wordt gestoken in toekomstbestendige tariefregulering voor het loodswezen.

Consultatie

De reacties op de consultatie van de NMa-Agenda geven inzicht in de vraag of de NMa de juiste prioriteiten stelt. De gevarieerde reacties – te vinden op www.nmanet.nl – steunen de visie van de NMa op een aantal belangrijke punten, zoals de aandachtsvelden binnen de energie- en vervoermarkten en de waarde die men hecht aan effectieve informatie-uitwisseling. De reacties wijzen ook op andere onderwerpen die interesse van de NMa verdienen.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- De bouwsector. De NMa blijft actief in deze sector, getuige de zaken van de afgelopen jaren – en de komende tijd – en de gestage stroom aan signalen. Ondanks positieve ontwikkelingen kan de NMa nog niet terug treden uit deze sector.
- De schoolboekenmarkt. De concentratiegraad van de schoolboekendistributiemarkt is zeer hoog. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen voert in 2011 een evaluatie uit van de wet die gratis schoolboeken mogelijk maakt. In het kader daarvan zal de NMa begin 2011 een nieuwe marktscan uitvoeren.
- De postsector. De recente liberalisering en de marktstructuur vergen waakzaamheid.

Alle signalen uit de reacties kunnen waardevol zijn voor het concrete toezicht en zijn dan ook onder de aandacht gebracht bij de betrokken onderdelen van de organisatie.

De NMa streeft naar directe
effecten voor consumenten

3 Keuze van de aandachtsvelden

Gunstige effecten voor de consument

De prioriteiten worden in belangrijke mate beïnvloed door de vraag in hoeverre de consument wordt geraakt door wat er op een markt gebeurt. Het achterliggende doel van het optreden is immers dat de consument er beter van wordt. De NMa streeft ernaar om met haar optreden direct effect te bereiken. Soms leidt het echter pas op langere termijn tot gedragsveranderingen die markten (beter) laten werken. Een mededingingsautoriteit bestrijdt immers geen symptomen, maar richt zich op structurele gedragsveranderingen op markten, die soms buiten het gezichtsveld van de consument vallen. Denk daarbij aan de voortdurende aandacht voor de bouwsector.

Prioriteiten stellen

Het toezicht van de NMa op kartels, economisch machtsmisbruik en fusies en overnames voorkomt onterechte prijsverhogingen of verschraling van het

aanbod. De NMa handhaaft met name risicogericht. Dit betekent dat zij onderzoeken uitvoert naar kartels en misbruik van economische machtsposities in sectoren waar de kans op overtredingen het grootst is.

Naast onderzoeken die de NMa opstart op basis van een risico-inschatting, speelt clementie een groeiende rol bij het detecteren van overtredingen van de Mededingingswet. Ondernemingen en bepaalde natuurlijke personen die zelf betrokken zijn of zijn geweest bij een kartel kunnen boetevrijstelling (immunititeit) of een boeteverlaging krijgen. Voorwaarde is dat zij tijdig een clementieverzoek indienen en volledige medewerking verlenen tijdens de procedure. Hoe eerder een partij zich meldt bij het clementiebureau van de NMa, hoe groter de kans op immuniteit of een aanzienlijke boetevermindering. Naast de signalerende rol draagt de mogelijkheid van clementie ook bij aan het destabiliseren van kartels.

Toezicht op de spelers op de energiemarkten houdt ze scherp op het bieden van goede service en efficiënt werken. In de vervoersector prikkelt de NMa bestaande monopolisten om marktconform te werken of creëert zij voorwaarden waaronder concurrenten kunnen toetreden. De NMa brengt prioriteiten aan binnen haar toezichtstaken in de energie- en vervoermarkten. Dat vraagt om een prioriteitsstelling die continu inspeelt op de stand van zaken in de betreffende sector.

In de energie- en vervoermarkten heeft de NMa daarnaast een aanzienlijk aantal wettelijk verplichte (uitvoerings)taken. Dat betekent dat de NMa niet kan kiezen wat zij doet, maar hooguit prioriteiten kan stellen met betrekking tot de manier waarop zij bepaalde taken uitvoert. Denk hierbij aan tariefbesluiten, vergunningen en ontheffingen. Deze taken leggen een substantieel beslag op de capaciteit van de organisatie.

Uitwisseling van kennis en informatie
is onmisbaar voor goed toezicht

4 Uitwisseling van kennis en informatie

Wederzijdse expertise

De sectorspecifieke toezichthouders binnen de NMa zijn samengegaan in één directie voor de regulering van energie- en vervoermarkten. Deze integratie biedt meer mogelijkheden om gebruik te maken van de wederzijdse expertise – bijvoorbeeld op het gebied van reguleringsmethodieken – en kan leiden tot verkorting van doorlooptijden als gevolg van een flexibelere inzet van mensen en middelen. Dit maakt het toezicht effectiever, efficiënter en waar nodig ook beter voorspelbaar. In 2008 werden de directies Concurrentietoezicht en Concentratiecontrole al samengevoegd tot de directie Mededinging.

De doelstelling voor de komende jaren is om in samenwerking met het mededingingstoezicht een brede visie op regulering en mededinging in de betrokken markten te volgen. Waar mogelijk worden onderwerpen gezamenlijk door teams van verschillende directies bekeken, waarbij de nadruk ligt op het uitwisselen

van kennis over markten en technieken. De synergie tussen de beschikbare instrumenten biedt de kans om vanuit de visie op de betrokken sectoren te bepalen welk optreden naar verwachting het meeste effect op het gedrag van marktpartijen zal hebben. Voorbeelden van instrumenten zijn het verlenen van vergunningen, het vaststellen van tariefstructuren en technische voorwaarden in gereguleerde markten, het geven van (bindende) aanwijzingen, geschilbeslechting, het opleggen van sancties, toezeggingen, het aandringen op wijzigingen in bepaalde regels (*compliance*), het adviseren van overheden (*advocacy*) en het informeren van ondernemingen en consumenten (*guidance*).

Grenzen aan informatie-uitwisseling

De NMa beschouwt samenwerking als een onmisbaar middel om tot goed toezicht te komen. Uitwisseling van kennis en informatie wordt immers steeds belangrijker, zoals ook blijkt uit de reacties op de consultatie van de NMa-Agenda. Het versterkt het toezicht en beperkt de toezichtlasten voor ondernemingen. De NMa houdt daarbij uiteraard wel rekening met wettelijke regels omtrent privacy en vertrouwelijkheid, die uitwisseling van bepaalde gegevens niet toestaan.

In Nederland en daarbuiten bestaan allerlei (overheids)instanties met kennis van specifieke markten of methoden van opsporing en regulering. De NMa zet in op het uitbouwen van contacten met een breed scala aan partners in het toezicht met als doel het delen van kennis en het uitwisselen van informatie. Onderdeel daarvan is een evaluatie van de huidige samenwerkingsverbanden en -protocollen. Ook wil de NMa de beperkingen aan de orde stellen die er op dit moment zijn aan het uitwisselen van informatie. Daarbij vormen de artikelen 90 en 91 Mededingingswet een belangrijk punt van aandacht.

Samenwerking vindt plaats op allerlei niveaus. Nationaal is sinds 2009 het Markttoezichthoudersberaad actief waaraan de Onafhankelijke Post en Telecom Autoriteit, de Nederlandse Zorgautoriteit, de CA, de AFM, DNB en de NMa deelnemen. Het doel van dit beraad is om tot nieuwe inzichten te komen en waar mogelijk een gezamenlijke aanpak van vergelijkbare problemen te volgen. De NMa wil deze samenwerking verder intensiveren, bijvoorbeeld door de oprichting van expertgroepen. Buiten deze kring van markttoezichthouders bestaan onder meer goede banden met het Openbaar Ministerie, de FIOD-ECD,

de Belastingdienst en het Centraal Bureau voor de Statistiek. Internationaal wordt meegewerkt aan Europese ontwikkelingen op het gebied van mededingingsrecht en de integratie van markten, zoals het goederenvervoer of de Noordwest-Europese energiemarkt. Uiteraard vindt ook afstemming plaats in (mededingings)zaken met grensoverschrijdende aspecten.

De organisatie van de jaarbijeenkomst van het *International Competition Network* (ICN) vormt voor de NMa in 2011 een hoogtepunt op het gebied van internationale samenwerking. In 2011 viert het ICN het tienjarig jubileum.

Meer weten over het werk van de NMa?
Bezoek regelmatig www.nmanet.nl

5 Mededelingen

Nieuwe leden van de Raad van Bestuur per 1 oktober 2009

Dr. F.J.H. (Henk) Don was sinds 2006 bijzonder hoogleraar Econometrie en Economisch Beleid aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. Daarvoor was hij onder andere directeur van het Centraal Planbureau. Henk Don studeerde econometrie en promoveerde aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is in de Raad van Bestuur primair verantwoordelijk voor algemeen mededingingstoezicht.

Mr. drs. J.Th.A. (Jaap) de Keijzer was sinds 1989 als advocaat werkzaam en sinds 1998 compagnon bij De Brauw Blackstone Westbroek N.V. te Amsterdam. Van 2001 tot 2005 was hij daar bestuursvoorzitter. Jaap de Keijzer studeerde Rechten en Geologie aan de Rijksuniversiteit Utrecht en heeft zijn MBA-graad gehaald aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam (Rotterdam School of Management). Hij richt zich vooral op het sectorspecifieke toezicht op de energie- en vervoermarkten.

Evaluatie van de NMa

In 2010 voert de Minister van Economische Zaken een wettelijke vijfjaarlijkse evaluatie uit van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de NMa.

De evaluatie gaat in op onderwerpen als administratieve lasten, prioriteitstelling en instrumentkeuze. Uit brieven van de Minister over de jaarverslagen en uit recente onderzoeken van onder andere de Algemene Rekenkamer blijkt dat de NMa op veel punten efficiënt en effectief werkt. Aanbevelingen zijn destijds overgenomen.

Taakstelling

Het kabinet heeft een rijksbrede taakstelling uitgevaardigd. De bezuinigingen laten de NMa niet onberoerd. De organisatie komt in de periode tot en met 2011 tot een reductie van ongeveer 57 arbeidsplaatsen. De verwachting is dat er geen gedwongen ontslagen nodig zijn, gelet op het natuurlijke verloop van personeel. Het budget wordt gekort met ongeveer 5 miljoen Euro. Meer dan ooit moet de NMa dus prioriteiten stellen. Uitbreidingen op grond van nieuwe wettelijke taken staan overigens los van deze taakstelling.

Beleidsregels

Naar aanleiding van aanpassingen in het Relatiestatuuut tussen de NMa en het Ministerie van Economische Zaken heeft de Minister voortaan een zogeheten afkeuringsrecht. Dit houdt in dat nieuwe of gewijzigde uitvoeringsregels van de NMa eerst aan de minister worden voorgelegd. De Minister heeft daarnaast zelf beleidsregels opgesteld ten aanzien van boetes, clementie en combinatie-overeenkomsten. De nieuwe boetebeleidsregels – gebaseerd op de vroegere NMa-boetecode – maken het mogelijk om hogere boetes op te leggen. In geval van recidive wordt de boete bijvoorbeeld verdubbeld. De mogelijkheid om hogere boetes op te leggen, geeft invulling aan het kabinetsstreven om te komen tot een *high trust* benadering door toezichthouders.

Strafrecht

De Minister van Economische Zaken heeft samen met de Minister van Justitie afgesproken te werken aan een stelsel waarin strafrechtelijke handhaving van de Mededingingswet mogelijk wordt, naast bestuursrechtelijke handhaving. Dit betekent bijvoorbeeld dat het leidinggeven aan een kartel bestraft kan

worden in de vorm van celstraf, een bestuursverbod of een strafrechtelijke boete. De aandacht voor strafrechtelijke handhaving toont aan dat kartelvorming of het misbruiken van een machtspositie in brede kring gezien wordt als diefstal. De NMa ziet kansen tot versterking van de afschrikwekkende werking van het mededingingsrecht, mits de huidige effectiviteit van het mededingingstoezicht niet in gevaar komt, in het bijzonder met betrekking tot clementie.

Markt en Overheid

Volgens het wetsvoorstel Markt en Overheid zal de NMa toezicht gaan houden op eerlijke concurrentieverhoudingen tussen particuliere ondernemingen en overheden die economische activiteiten verrichten – zélf of via aan hen verbonden ondernemingen. Overheidsorganisaties kunnen concurrentievoordelen hebben omdat zij ook taken verrichten die met belastinggeld worden betaald. Die voordelen zouden zij vervolgens kunnen inzetten op de markt. Daardoor kan een markt verstoord raken. Het wetsvoorstel bevat gedragsregels om dat te voorkomen en geeft de NMa de mogelijkheid om bij overtreding van die gedragsregels maatregelen te nemen. Als volgens een overheidsinstantie op

de betreffende economische activiteit de Europese staatssteunregels van toepassing zijn, of deze activiteit door haar wordt aangemerkt als dienst van algemeen belang, is de NMa echter niet bevoegd.

Warmtewet

Begin 2009 is de Warmtewet door de Eerste Kamer aangenomen. Deze wordt naar verwachting medio 2010 van kracht. De NMa stelt zich in de periode 2010–2011 ten doel redelijke prijzen en betrouwbare warmtelevering te garanderen. Eén van de prioriteiten hiervoor is het opzetten en uitwerken van de tariefregulering voor de levering van warmte. Doel is de consument te beschermen tegen misbruik van bedrijven die te hoge warmtetarieven in rekening brengen. Dit moet wel gebeuren op een wijze waardoor initiatieven in de warmtevoorziening mogelijk blijven.

Tot slot

Deze NMa-Agenda geeft zoveel mogelijk inzicht in de wijze waarop de NMa haar toezicht en onderzoek wenst vorm te geven. Wilt u meer weten over het werk van de NMa en op de hoogte blijven van de laatste, mogelijk onvoorziene ontwikkelingen, bezoek dan regelmatig onze website: www.nmanet.nl.

Den Haag, januari 2010

